

Den styrkede pædagogiske læreplan

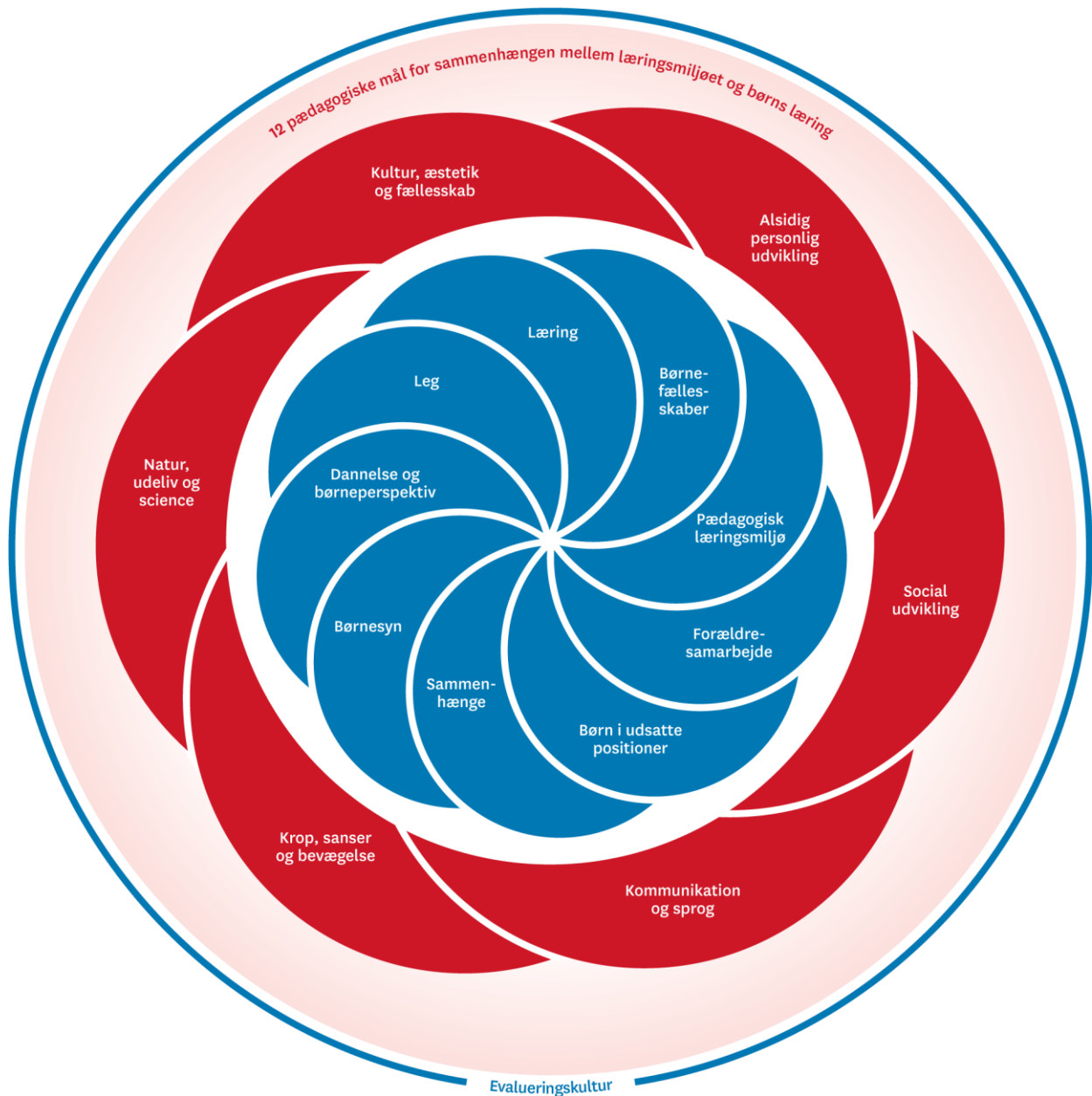
FDF- Spurvehusets vuggestue

2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Læreplansblomsten er rammen for vores lokale arbejde med den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

FDF Spurvehuset er en selvejende institution opført i 1971, af FDF Samvirket. Medarbejderne i Spurvehuset er ansat af en bestyrelse, som er institutionens arbejdsgiver.

Der er indgået en driftsoverenskomst mellem Spurvehuset og Viborg kommune. Dette betyder at institutionen er omfattet af kommunens børnepolitik og af kommunens fastsatte mål og rammer for dagtilbuddets arbejde.

Institutionens leder og det pædagogiske personale, en HK medarbejder og en pedel, arbejder sammen på at skabe de bedste udviklingsbetingelser og læringsmiljøer for børnene.

Institutionen har gennem årene fået tilbygninger og er løbende renoveret. I dag fremstår Spurvehuset som en integreret institution med 50 børnehavebørn og 28 vuggestuebørn.

Vi har god indretning og plads til fysisk udfoldelse på grupperummene og i fællesrum, blandt andet i vores motorik rum.

Ligeledes har vi en dejlig stor legeplads med masser af træer og buske, der giver mulighed for alsidig leg og aldersvarende udfordringer.

Geografisk er Spurvehuset beliggende i et villakvarter med grønne områder i nærmiljøet. Vi har kort afstand til sø og skov, samt kulturelle tilbud i byen, biblioteket, løb etc.

Institutionens børn kommer primært fra området, enkelte familier bor dog i en anden del af Viborg by/ kommune. Størstedelen af børnene kommer fra familier med far, mor og søskende. Nogle familier er sammenbragte, nogle er enlige forsørgere, eller enkelte familier er med anden etnisk baggrund end dansk.

Vores vuggestue er fordelt på to stuer Blåmejserne og Rødkælkene. Børnene er i alderen fra ca. 6 måneder og frem til 3 år.

I vuggestuen er der tilknyttet 4 pædagoger, 1 pædagogisk assistent, 2 medhjælpere, og en studerende fordelt på de to stuer.

I børnehaven er de yngste og mellemste børn fordelt på to stuer Papegøjerne og Pelikanerne. De ældste børn, som er de kommende skolebørn samles hvert år efter sommerferien på Påfuglegruppen, hvor de er samlet på samme stue.

I børnehaven er der ansat 6 pædagoger og 1 medhjælper.

I perioder har vi medarbejdere i virksomhedspraktik fra Jobcenteret eller ældre skoleelever i erhvervspraktik eller lign.

Vi bestræber os på at tilrettelægge aktiviteter og læringsrum efter børnenes behov og alderstrin. Vi tager afsæt i Dagtilbudsloven som siger at institutionen skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv

Vision og mål

Vi har en vision om,

- at udvikle børn til at kunne mestre livet.

Vi arbejder ud fra værdier som

- fællesskab,
- trivsel
- udvikling.

Vores kerneopgave er at skabe udviklingsstøttende læringsmiljøer hvor børn, dannes, udvikles og trives, så de tilegner sig kompetencer til at kunne mestre livet.

Vi er et fælleshus, og et hus hvor fællesskab og inklusion for alle børn har stor værdi for os. Fællesskab er hos os en kongstanke, da venskaber og relationer er afgørende for at alle børn føler sig som en del af fællesskabet og oplever at blive respekteret og lyttet til.

Marte Meo

Vi er en institution der arbejder med Marte Meo, og det faste pædagogiske personale er uddannet i metoden.

Marte Meo, betyder "ved egen kraft" og har fokus på en anerkendende og ressource orienteret tilgang.

Marte Meo metoden er en videobaseret metode, der bygger på principperne for udviklingsstøttende samspil og kommunikation.

Metoden har fokus på barnets ressourcer og initiativer, og hvad barnet gør godt. Der er fokus på muligheder fremfor begrænsninger.

De 5 Marte Meo principper:

1. At følge initiativ
2. Positiv bekræftelse af initiativer
3. At sætte ord på den andens og egne initiativer
4. Turtagning
5. Positiv ledelse

Topi

Vi arbejder med TOPI, som står for tidlig opsporing og indsats. Det er en systematisk trivselsundersøgelse som hjælper personalet med at sikre at alle børn ses og deres trivsel

vurderes. Dette med henblik på tidligt at opspore spæde tegn på mistrivsel eller begyndende vanskeligheder og dermed hurtigt få samarbejde i gang med forældrene om barnets trivsel, så barnet oplever en samlet fælles indsats til styrkelse af barnets kompetencer. Her arbejdes med LP modellen og SMTTE, hvor der opstilles mål og laves en handleplan for en styrket indsats.

Sprogindsats

I Spurvehuset har vi fokus på at barnets sprogtilegnelse understøttes i det daglige læringsmiljø i tæt kontakt med børn og voksne. Børns kommunikative sproglige interaktioner udvikles med personalet som rollemodeller.

Periodevis arbejdes der i mindre sproggrupper, der hvor der skal ekstra fokus på sprogunderstøttelsen.

Alle børn bliver sprogtestet, når de er ca. 3 år og derefter årligt i børnehaven.

Med udgangspunkt i disse sprogtest, bliver der lagt en plan for en særlig sprogindsats, hvis det skønnes nødvendigt. Denne plan laves altid i samarbejde med familien og under vejledning af vores logopædkonsulent, som også kommer og understøtter sprogindsatser og taleundervisning i huset.

Grønne spirer

Vi er en Grønne Spirer Institution, hvilket betyder at vi har særlig fokus på at arbejde med børn og natur. På baggrund af aktiviteter og dokumentation, er vi gennem Friluftsrådet blevet certificeret som en Grønne Spirer institution og derfor vajer det grønne spireflag i vores flagstang. Man er Grønne Spirer institution et år ad gangen, og så skal man ansøge igen.

Vi arbejder fortsat på at bibeholde det grønne flag og lægger vægt på gode og lærerige erfaringer og oplevelser i naturen.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn i Spurvehuset.

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo.

Børn skal opleve plads, tid og ro til at være barn, og samtidig opleve voksne der er nærværende og omsorgsfulde, så barnet kan udvikle sig og udfordres i trygge rammer.

Vi tager udgangspunkt i barnets følelser og behov, vi respekterer barnets følelser, hvis det er ked af det, glad, vred, etc. og vi hjælper barnet til selvforståelse ved at sætte ord på. Barnet skal føle sig set og forstået.

Børn opfattes som kompetente og vi tror på at barnet kan, og vi støtter barnet i en selvopfattelse af at barnet kan selv. F.eks. barnet kan selv begynde at tage overtøj på, kan selv tage støvlen på, åbne madkassen etc. Oplevelser som er med til at styrke barnet i en tro på selv at kunne mestre tingene.

Vi bruger de forskellige læringsstile for at imødekomme det enkelte barns behov f.eks. noget visuelt, noget motorisk leg.

Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone, og er omstillingsparat ift. hvad barnet siger og ønsker.

Dannelse og børneperspektiv

Vores dagtilbud skal fremme børns dannelse, og det skal den, på denne måde så børnene oplever at de medtænkes i dagligdagen og at de har medindflydelse på egen hverdag. Barnets dannelsesproces sker gennem hele dagen. Dannelsen omkring hvem er jeg og hvordan handler jeg i et socialt fællesskab, opstår i mange hverdagssituationer, f.eks. til samlinger, afleveringssituationer, spisesituationer, i den frie leg samt i planlagte aktiviteter m.m. Det er alle situationer hvor barnet dannes og lærer om normer og værdier i samspil med andre. De voksne er medskabende rollemodeller for børnene.

Børnene oplever i hverdagen demokratiske processer, hvor man som en del af fællesskabet må tage hensyn til andre og barnets egen personlighed skal også kunne komme i spil. Demokratiske processer er f.eks. til samling hvor børnene skal være medbestemmende omkring sange eller lege, hvor der kan forekomme valg, der indebærer at man også må gå med på andres ideer, men man kommer også selv i spil når ens eget forslag bliver imødekommet. Vores fællesprojekter og lege i huset bliver valgt ud fra børnenes interesser og udviklingsniveau – vi følger barnets spor.

I samlingen bliver barnet hørt og taget alvorligt Det giver god mulighed for demokrati og demokratisk forståelse Samlingen har indflydelse på dagligdagen og inviterer barnet til at være aktivt deltagende og kan imødekomme ønsker eller forespørgsler fx *"hvad har I lyst til vi laver af mad til maddag?"*

Legen

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud (Den styrkede pædagogisk læreplan – Rammer og indhold, s. 18).

Legen har stor betydning for børns udvikling og læring. Når børnene leger, bygger de på ideer, som er hentet fra deres verden. Børnene kan gennem legen få en ny opfattelse af sig selv, da de kan øve sig i forskellige roller og situationer alt efter legens tema og indhold. Legen er med til at give børnene indsigt i meninger, hensigter og værdier.

Legen kan være fremmede for udvikling af fantasi og virkelyst, sproget styrkes i legen, og de sociale kompetencer afprøves og læres. Lege kan være pludselig opståede men kan også være kontinuerlige da børnene nogle gange vender tilbage til den samme leg.

Den selvorganiserede leg skal anerkendes og respekteres, og det er det pædagogiske personale som har ansvar for at alle bliver inkluderet i lege fællesskaber.

Det pædagogiske personale igangsætter rammesatte legeaktiviteter, der hvor man gerne vil skabe nye legerelationer eller inddrage børn som måske står udenfor.

Der skal være plads til leg i hverdagen og med voksne tæt på som kan hjælpe børnene videre hvis der er brug for det.

Barnets leg anerkendes ved at de voksne er opmærksomme på ikke at ødelægge en leg, der er godt i gang. Det betyder at de voksne er opmærksomme på hvornår vi skal gå foran, ved siden af, bagved eller gå ind i legen og hjælpe.

Ligeledes er vi opmærksomme på ikke at afbryde lege, det ses blandt andet ved at vi lige nu afprøver eftermiddagscafe på en ny måde. Børnene kan komme i eftermiddagscafe hen over et tidsrum, så de kan nå at lege færdig inden de skal spise. Det giver færre afbæk, mindre ventetid og børnene oplever en vis grad af selvbestemmelse.

Læring

Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Læring er en proces som foregår over hele dagen og læring sker både i de spontane lege, de voksenplanlagte aktiviteter, i de mange rutinesituationer som sker i løbet af dagen, f.eks. spisning, garderobesituationer, samlinger etc.

Læring sker der hvor børnene får lov til at være nysgerrige og udforskende. Læring sker gennem alsidige oplevelser og erfaringer i samspil med andre, både fra naturen, nærmiljø, kultur og samfund.

Læring er en proces hvor det enkelte barn deltager aktivt i læringen af at nå et bestemt mål – eks at kunne tage sit eget tøj på. Gennem barnets aktiviteter udvikler barnet sig. De

erfaringer barnet gør sig bruges i den videre udvikling. Relationerne i det sociale fællesskab er vigtigt for barnets læring. Barnet lærer i det relationelle samspil med hinanden og med de voksne.

Børnene udtrykker gennem legen det de er optaget af og der er det, de voksnes opgave at gribe indholdet og der sætte ind med lege og aktiviteter som peger mod nærmeste udviklingszone, så børnene oplever en tilpas forstyrrelse som de kan lære af.

Børnefællesskaber

Det er en vigtig opgave, at alle børn oplever sig som en del af et fællesskab i Spurvehuset. Det at være inkluderet er afgørende for legerelationer, dannelse og læring. Det at være en del af et fællesskab, have venner og relationer, er vigtige oplevelser for børn i deres dannelse af hvordan man kan indgå i samspil med andre og børnene øve sine sociale kompetencer.

De voksne har ansvar for at se børnene og hvilke fællesskaber de er en del af og har ansvar for at skabe gode rammer så børnene kan indgå i fællesskaber.

I garderoben der hjælper børnene hinanden, store og små, det skabe god stemning, og børnene får blik for hinanden, kan skabe legerelationer på tværs når de kommer ud på legepladsen. Når børnene indgår i fællesskaber, ser vi at børnene spejler sig i hinanden, øver turtagning, øver dialogen og de sociale kompetencer.

Ved samlinger er vi sammen om noget fælles og vi ønsker fokus på at alle føler sig inkluderet.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vores pædagogiske praksis skal rammesættes så børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig. Der skal være et pædagogisk læringsmiljø til stede hele dagen, ved børnenes leg, ved planlagte samt spontane aktiviteter, i de daglige rutiner.

Der skal inde som ude tages udgangspunkt i hvad børnene er optaget af og hvilke behov barnet/børnegruppen har.

Der skal være legetøj tilgængeligt (hvilket pt er begrænset pga. af Coronasituationen)

Der skal være mulighed for at kunne indgå i mindre grupper, små kroge, mulighed for fysisk udfoldelse så kroppen bliver udfordret, mulighed for at kunne udvikle sig gennem kreativitet.

Æstetiske omgivelser som virker inspirerende for børnene. f.eks. ophæng af børnenes egne kreationer, voksnes dokumentation over forskellige temaer virker inspirerende for børnene og skaber genkendelighed omkring det børnene har været en del af.

De voksne guider og går forrest, de voksne skaber god stemning og sørger for de bedst mulige rammer.

Vi skaber læring i de genkendelige rutiner der sker hver dag. Læring ved. f.eks. modtagelse, garderobesituationer, spisning, samlinger. Både i planlagte som spontane aktiviteter og lege. Vi sætter ord på og tager udgangspunkt i hvor barnet er. Vi øver selv hjælpen i de situationer hvor børnene selv kan og øver sig på selv at kunne, f.eks., selv at åbne madkassen, tage termotøj på, gå på toilettet og lignede situationer.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vores samarbejde med forældrene, har stor betydning for barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Det sker blandt andet i den daglige dialog og gennem særlige forældresamtaler gennem barnets tid i institutionen. Vi arbejder på at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde hvor vi sammen kan være samskabende omkring barnets udvikling.

Ved opstart i vores hus forventningsafstemmer vi blandt andet via vores velkomstfolder og overleveringssamtaler.

I hverdagen bestræber vi os på at delagtiggøre forældrene i barnets hverdag, blandt andet ved at fortælle om barnets velbefindende i løbet af dagen og dele nogle af barnets oplevelser med forældrene.

Vi har efter de første 3 mdr. i børnehaven en opstartesamtale og inviterer til samtale ved 4-årsalderen og til en skoleforberedende samtale det sidste år før skolestart.

Der kan ind i mellem opstå behov for yderligere en samtale eller dialog som vi sætter tid af til efter behov. Vi har i dagligdagen små hverdags dialoger med forældrene, og vi kommunikerer også over det der hedder Børnenettet, det kommende Aula, som er en digital platform for kommunikation og videreformidling mellem forældre og institution, som vi forventer at forældrene også orienterer sig igennem.

Her udsendes forældreinformation, dokumentation, ugeplan for kommende aktiviteter, og lignende. En del af forældresamarbejdet i Spurvehuset, handler også om sociale arrangementer, som julehygge, forældre kaffe, forældremøder, fællesspisninger etc. Disse arrangementer er medskabende for trivsel og hygge, men er pt sat på standby pga. Corona.

God åben dialog er vores bedste værktøj til at være samskabende omkring barnets udvikling læring og trivsel, og vil altid gerne dialogen med forældrene.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi arbejder ud fra en anerkendende, ressourceorienteret og inkluderende perspektiv, med udgangspunkt i Marte Meo ens principper om at understøtte barnets udvikling, fra der hvor barnet er. Vi arbejder ud fra, hvad er nærmeste udviklings zone for barnet.

Der arbejdes på at skabe forudsigelighed, struktur og genkendelige rammer for barnet, hvor vi blandt andet arbejder med piktogrammer, mindre grupper, pauser, time timer, kuglepude, og på at være på forkant med der hvor barnet støder på forhindringer.

Vi arbejder med at følge barnets initiativer, sætte ord på handlinger og følelser, turtagning, ros og opmuntring og positivt lederskab. Barnet skal opleve mestring i forbindelse med børne- og voksen initierede lege og aktiviteter.

Vi samarbejder med PPL (Pædagogisk Psykologisk Læring), og familieafdelingen, der hvor vi oplever behov for ekstra faglig sparring og tværfaglige ressourcer.

Vi arbejder for at barnet kan indgå i børnefællesskaberne, og det være sig i mindre grupper, samt i det store fællesskab.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vuggestuen har ikke børn i den relevante aldersgruppe.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Som led i arbejdet med den styrkede læreplan, arbejdes med hvordan lokalsamfundet kan inddrages i læringsmiljøet.

I vores pædagogiske praksis, indgår gåture i lokalområdet, til nærliggende skov og søer.

Ligeledes brugere vi vores ladcykler til at komme rundt tæt på naturen

Vi bruger den lokale sø/vandhul til at udforske haletudser og søens liv generelt. Her opleves andre naturoplevelser end dem der kan opleves på legepladsen, og det er også en del af vores Grønne Spirer arbejde at komme udenfor Spurvehuset, for at opleve naturen.

Vi tager på ture i vores lokalområde for at finde ting i naturen vi kan bruge til maddage, samt nyde vores madpakker.

Besøg på nærliggende institutioner, f.eks. en institution hvor de har dyr.

Deltagelse i motionsløb, f.eks. den nærliggende skoles årlige motionsløb, Søndersø løbet etc. (når der ikke er Corona)

Besøg på museer, naturskoler og biblioteket hvor der også deltages i kulturelle arrangementer, som teaterforestillinger.

Juleudstillinger i Mathias markedet.

Vi besøger hinanden huse, på gåture, dette giver kendskab til lokalområdet.

Besøg på forældres arbejdspladser.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnehuset og udearealet indrettes efter børnegruppernes og de enkelte børns behov. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv. Her skal børns oplevelser af børnemiljøet inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Der tilstræbes at skabe læringsrum hele dagen, ude såvel som inde og at både de fysiske og psykiske rammer gør at børnene bliver udfordret og inspireret, ligeledes at børnene oplever trykke og genkendelige rammer for deres hverdag.

Indenfor med små grupperum, og fællesarealer hvor der er mulighed for at lege i mindre grupper, og hvor der er mulighed for forskellige lege og aktiviteter. Det tilstræbes at børnene oplever et inspirerende miljø, hvor kreativitet, motorisk udfoldelse, spontanitet og planlagte læringsforløb er muligt.

Udearealet er der mulighed for at lege og bruge kroppen på en anden måde. Der er mulighed for at løbe, klatre, cykle, rutsje, spille bold, finde små kroge til fordybelse. Komme tæt på naturen, og opleve sansemæssig stimulering af bærbuske, beplantning m.v.

I Spurvehuset bliver man mødt af positive voksne, som hilser og er ansvarlige for en god stemning og atmosfære i gennem hele dagen.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi ser det som en stor værdi at barnet bliver anerkendt og hørt og derved kan sætte sine egne spor. Børnene bliver mødt af tydelige og forudsigelige voksne, som lytter og hjælper og guider hvor det er nødvendigt. Ved at benævne det lille barns følelser i en svær afsked med mor, hjælper vi barnet med at mestre sine følelser og barnet bliver samtidig forstået. Der skabes en tæt relation mellem barn og voksen hvilket udvikler tillid til at tro på sig selv og mod på at udforske verden. Når barnet oplever den tætte relation med den

voksne, får barnet mod på at deltage og byde ind i andre fællesskaber og får mod til at vælge til og fra.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Spurvehusets vuggestue ser vi det som en stor værdi at dele os i mindre grupper. Ved løbende at se på børnegruppens sammensætning og aldersfordeling, laves mindre grupper som kan styrke den sociale udvikling.

Når vi spiser, sidder børnene i mindre grupper. Børnene har mulighed for at indgå i samspil med hinanden, for at samtale om hvad der er i madpakken, hvad man bedst kan li. Der tales om mad, om fælles oplevelser og der øves i at se og lytte til hinanden.

Til samling er der fokus på at være en del af et fællesskab og have et tilhørsforhold. Børnene øver sig i at vente på tur og at se, give plads og lytte til hinanden. Når der vælges sang, skiftes de til at vælge i sangkufferten eller sangposen, og derved øves medbestemmelse.

På legepladsen er der mulighed for at vælge små fællesskaber. Det kan være en leg med sandkager i sandkassen, eller en spontan gemmeleg. På legepladsen guider de voksne og hjælper med at indgå i forskellige fællesskaber, samt med at starte lege og aktiviteter for de børn som har brug for hjælp.

Eksempel:

”En gruppe børn har været ude og kommer ind i garderoben. Et barn sætter sig ned og giver ved let gråd udtryk for at det ikke kan få støvlerne af. Et andet barn ser det, tager fat om den ene støvle. Børnene kigger på hinanden og smiler da støvlen kommer af.”

Eksempel:

”En gruppe børn har været på badeværelset, og følges ind på stuen sammen med en voksen. Her læses en bog og bagefter følges de ind til deres madrasser hvor de hver især puttes og den voksne siger godnat”

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Kommunikation og sprog er grundlæggende for vores måde at danne relationer og fællesskaber på. Vi har derfor stor fokus på den sproglige udvikling i vuggestuen.

I vores hverdag er vi opdelt i stuer og hver stue er opdelt i mindre grupper i løbet af dagen. Dette er for at tilgodese at der er plads og ro til at alle børn kan komme på banen og blive hørt og set. Nogle børn har brug for mere tryghed for at komme på banen, mens andre har brug for at vente og lytte til deres venner.

Når vi modtager et barn om morgenen, sætter vi ord på barnets følelser og behov i situationen. Dette for at hjælpe barnet til at blive forstået i en situation hvor afsked med forældrene kan være svær.

Når vi spiser, sidder vi i mindre grupper, så der bliver tid til at samtale om maden. Børnene har mulighed for dialog med hinanden samt den voksne. De mindre børn har mulighed for at høre det talte sprog fra den voksne og fra de andre børn. Den voksne sætter ord på og giver mulighed for at barnet kan udvikle og blive opmærksom på sit sprog.

I garderoben tilstræber vi også at være i mindre grupper. På væggen hænger piktogrammer som skal hjælpe med at finde det tøj vi skal have på. Den voksne guider og sætter ord på processen og sætter ord på handlinger.

Til samling øver vi både nye og kendte sange. Vi synger og øver rim og remser og på den måde leger vi med sproget. Vi arbejder med vokaldyrene fra "hit med lyden" hvor vi øver den lydige opmærksomhed.

Eksempel:

”Et barn har om formiddagen været på tur til Bilka for at handle. Da barnets mor kommer fortæller pædagogen at barnet har været med på tur. Barnet, som endnu ikke har meget sprog, peger mod loftet og siger ”ag”. Pædagogen supplerer og fortæller at der var mange flag i loftet i Bilka, da der var fødselsdag. Barnet smiler og gentager ”ag” på vej hjem”

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Børn bruger hele tiden deres krop. Faktisk fortrækker de fleste børn at bevæge sig frem for at sidde stille. De oplever og lærer gennem deres krop og sanser. Derfor vil vi gerne at børnene i Spurvehuset oplever glæden ved at bevæge sig og bruge kroppen i hverdagen.

I vuggestuen har vi indrettet et stort motorikrum hvor der er plads til de helt store bevægelser. Vores legeplads er indrettet med forskelligt terræn og små kroge, så der nemt kan leges gemme og fangeleg.

Vi har 2 ladcykler og 4 klapvogne så vi kan tage på gå og cykelture til skov, sø og til forskellige arrangementer f.eks. Søndersøløbets børneløb.

Vi bruger legepladsen i al slags vejr. På den måde kan vi se og mærke de forskellige årstider, mærke regn, blæst og sol.

På badeværelset øves hvordan man tager bukser på, hvordan man holder balancen på toilettet, hvordan man kravler op og ned af puslebordet, alt sammen med guidning af en voksen. Samtidig kan man se hvordan vennerne også øver sig.

Til samling sidder vi i rundkreds og laver rytmer og fagter til sangene. Vi har både sange hvor man laver fagter mens man sidder, samt andre sange hvortil der er en dans. Børnene oplever glæden ved at bevæge sig sammen med andre.

Vi bruger musik i hverdagen, og det er sjovt at danse sammen med sine venner. Gymnastik kan også laves på legepladsen.

Eksempel:

”På puslebordet er et barn på 1,8 år. Hun vil gerne ud at sove. Mens hun sidder på puslebordet tager hun sine strømper af og forsøger sig derefter med bukserne. Med lidt hjælp og guidning lykkedes det at få bukserne af. Herefter løfter hun numsen op så bleen kan komme af, og da pædagogen har fundet den nye ble, løfter hun numsen så den kan komme ind under numsen.”

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Spurvehuset har vi en stor og skøn legeplads, indrettet med mange små rum som er afgrænset af hække, buske osv. Vi bruger vores legeplads hver dag. På legepladsen er der indrettet et område med en lille have og et bålsted. I haven dyrker vi forskellige bær og grønsager. Vi holder båldage, hvor vi tilbereder mad over bålet sammen med børnene.

På legepladsen har vi store sten og træstykker så vi kan følge med i krible-krablilivet herunder. Vi bruger mikroskoper til at de små detaljer.

I vuggestuen har vi klapvogne og ladcykler som giver os mulighed for at køre på ture i nærområdet. Vi kan komme til både skov, strand og sø i løbet af kort tid. Vi har diverse udstyr så vi kan undersøge livet under vandet.

Eksempel:

På legepladsen har vi en lille køkkenhave hvor vi har forskellige bær og hvert år planter forskellige grønsager. En hel formiddag er 3 drenge sammen med en voksen optagede af at luge ukrudt, og hælde mere jord i højbedet. Der er masser af god samtale og der findes mange regnorme.

Eksempel:

De voksne cykler med 4 børn i hver deres cykel, børnene havde undervejs mulighed for at snakke med den voksne der cyklede, samtidig med at de snakkede med hinanden, omkring hvad de så på turen der ud i skoven, ex biler, traktor, lastbiler mm. Børnene kom ud i skoven, hvor de blev delt op i mindre grupper. Det ene hold gik ned til gederne, det

andet hold gik ned til søen. Undervejs opstod der en lille dialog omkring hvad børnene så på turen. De kunne samle pinde op, de så ænderne nede i vander, og hørte ændernes lyd.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Spurvehuset præsenterer vi børnene for en bred vifte af forskellige materialer til kreativ udfoldelse. Når vi planlægger projekter, bliver den kreative del tænkt med ind, så børnene selv bliver aktive i udførelsen.

Vi følger årstidernes traditioner og fejrer de kulturelle mærkedage sammen med børnene. Der pyntes op til påske og jul. Vi tilrettelægger fester og skaber rammer for traditioner.

Vi holder samling på stuerne og en fælles fredags-samling hvor vi synger og danser og mærker fællesskabet. Hver stue præsenterer på skift forskellige sange som bruges i deres børnegruppe.

Vi bruger Ipads i vores arbejde. De bruges både til dokumentation men også aktivt sammen med børnene.

Eksempel:

Julemusen bor i sin kurv og vågner når vi holder samling. Første barn tager musen op af kurven, siger hej til den, og sender den videre til næste barn. Når alle børn har sagt hej til musen synger vi fælles musens goddag sang.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Evalueringsskultur er en del af vores hverdag, der sker løbende hverdag evalueringer hen over dagen, da aktiviteter børnegrupper, leg osv. tilrettes og ændres i løbet af dagen på baggrund af f.eks. opståede situationer. Dette indbefatter dette, som vi kalder hverdags evaluering.

Systematisk arbejder vi med mål og evaluering gennem smtte modellen, som er en model personalet kender og er vant til at bruge.

Den anvendes ofte ved planlagte læringsforløb, man kan også anvendes hvis man vil dykke ned i en opstået problematik. Der evalueres på vores gruppemøder og på p.møder

TOPI tidlig opsporing og indsats, er også en form for evaluering, af hvordan børnene trives og udvikles, 3 gange om året, gøres der status via TOPI skemaerne.

Vi er opmærksomme på at vi fremadrettet skal arbejde med mere systematisk evaluering. Dykke ned i et område af vores pædagogiske praksis og evt. afprøve forskellige evaluerings metoder.

Pt. er vi i huset ved at afprøve "Tegn på læring II" i forbindelse med et skovprojekt.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Via et toårigt årshjul planlægges evaluering på henholdsvis det pædagogiske grundlag samt læreplans temaerne på personalemøder.

Nedskrive dokumentation/evaluering undervejs, så det samles og er klar til en samlet evaluering efter to år.